

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİMİNSANİ ÖYKÜLERİ"

Linus
Pauling

(1901 - 1994)

Yazan ve Çizen:
Bilgin Ersozlu

Yıl 1909. Amerika Birleşik Devletleri'nin Oregon eyaletinde bir kasabadayız. Küçük Linus, eczacı olan babasına dükkânında yardımcı oluyor.

İyi günler Bay Pauling.
Bana şu reçetedeki ilacı
hazırlayabilir misiniz?

Elbette Bay Jones.
Siz reçeteyi bırakın, ben iki saat
sonra ilacı çocukla size gönderirim. Linus,
arkandaki sarı şişeyi getir bakayım,
ilacı hazırlamaya başlayalım.

Hemen babacığım!

İki saat sonra mı?
Hazır yapılmış yok muymuş
yani?

Eh, o dönemlerde ilaç sanayisi
henüz bu kadar gelişmemişti. İlaçları
çoğunlukla eczacılar istenildiğinde
hazırlıyorlardı Simit'çiğim.

Babası ilacı hazırlarken Linus büyük bir merakla onu izlemektedir.

Önce bu sıvının içine
iki kaşık şu tozdan koyalım...
Sonra beş damla da bundan...
Rengi nasıl değişti,
gördün mü Linus?

Evet baba,
kabarıcıklar da çıktı.
Çok ilginç!

Aa!
Nasıl oldu o Peynir?
Şişedeki sıvının rengi
birden değişiverdi!

Çünkü farklı kimyasal maddeler
birbirleriyle tepkimeye girdi ve
başka maddeler oluştu Simit'çiğim.
Kimya böyle bir şey işte.

Babası ilacı müşteriye götürmesi için Linus'a verir.

Bugün iyi çalıştın oğlum
ama yapacak ödevlerin vardır.
Şimdi Bay Jones'un ilacını
götür, oradan da eve git.

Peki babacığım.

Ha bu arada,
al bakalım şu parayı,
hak ettin bunu.

Hemen gidip
bir sandviç alсын o parayla!
Hatta iki tane alсын,
birini bana
versin!

Ha ha ha!
Dur hele, herkesin aklı
seninki gibi mideyi doldurmaya
mı çalışıyor, göreceğiz.

Linus ilacı teslim ettikten sonra soluğu kasabanın kitapçısında alır...

İyi akşamlar Bayan Smith.

Kıtabevi

Ah!
Gitti benim sandviç!

Hoş geldin Linus.
Anlaşılan yine babanın yanında çalışıp
para kazanmışsın. Gel sana yeni gelen
kitapları göstereyim de birlikte
ilgini çekecek bir şey seçelim.

Ha ha ha!
Üzülme Simit'çiğim.
Söz, öykü bitince sana ben sandviç
ismarlayacağım. Linus'un
kitabını yemeye kalkma da!
O okusun, bilimsani olma
yolunda ilerlesin.

Linus Pauling'in ailesi bir süre
sonra maddi güçlük içine
girer. Neyse ki Linus başarılı
bir öğrencidir. Öyle ki daha
lisedeyken küçük sınıflardaki
öğrencilerin derslerine
yardımcı öğretmen olarak
girmeye başlar. Böylece
okurken bir yandan da para
kazanır. Okul yıllarında
kimyaya duyduğu ilgi hiç
azalmaz, sonunda bir kimya
mühendisi olur...

Linus Pauling "fiziksel kimya" alanında uzmanlaşmaya karar verir. O dönemde Avrupa'daki biliminsanları bu konuda önemli aşamalar kaydetmiştir. Genç biliminsanımız, bu meslektaşlarının deneyimlerinden yararlanabilmek için Avrupa'nın yolunu tutar.

Avrupa'da geçirdiği yıllarda, Pauling gelecekte yapacağı çalışmalar açısından önemli birikimler kazanır...

Oh! Bol bol gezeceğe benziyor bizimkil!

Evet Simit'çiğim, öyle görünüyor.

Çok teşekkür ederim Bay Bohr. Kuantum fiziğine ilişkin sizden öğrendiğim bu bilgileri kimya alanında kullanmak için sabırsızlanıyorum.

Gözüm bir yerden ısıyor Pauling'in teşekkür ettiği bu adamı ama nereden?

Ünlü kuramsal fizikçi Niels Bohr o Simit'çiğim. Onun da öyküsünü dinlemiştik bu köşede, oradan hatırlıyorsun.

Böylece Pauling, kimya alanına farklı bir bakış açısıyla yaklaşarak çalışmalarını sürdürür. O güne değin kimsenin ilgilenmediği konularda araştırmalar yapar, eserler ortaya koyar...

Pauling'in çalışmaları bir süre sonra biyokimya alanına kayar. Bazı biyolojik moleküller üzerine yaptığı araştırmalar, ileride başka biliminsanlarının DNA'yı keşfedebilmesinin yolunu açar.

Doğal kimyasal bileşiklerdeki orbital hibritasyon konusuna gelince...

Doğal kimyasal bileşiklerdeki orbital ne? Ay ne diyor böyle?

Ha ha ha! Çok komiksin Simit. Bunlar, biliminsanımızın üzerinde çalıştığı konuyla ilişkili bazı terimler, anlamaman çok doğal

DNA neydi Peynir?

Hücrelerde bulunan bir molekülün adının kısaltması Simit'çiğim! Her canlının her hücresinde bulunur. Yaşamın temel taşıdır.

Linus Pauling, bu çalışmalarının karşılığında yaşamı boyunca pek çok kurum tarafından onurlandırılır. Bunların en önemlilerinden biri 1954 yılında kimya alanında aldığı Nobel Ödülü'dür. Ancak insanlığa katkıları kimyayla sınırlı olmayan, ömrü boyunca dünya barışı için de çalışan Pauling, 1962 yılında Nobel Barış Ödülü'ne de layık görülür.

Modern kuantum kimyasının kurucusu sayılan Linus Pauling, pek çok biliminsanına da araştırmalarında esin kaynağı oldu. Onlara yardımcı oldu, yol gösterdi.

Vay canına! İki Nobel almış yani!

Evet Simit'çiğim. Pauling, iki ayrı alanda Nobel Ödülü alan ender insanlardan biri.

Aferin diyelim o zaman. Şşt, Peynir! Bana bir söz vermiştin, hatırlıyor musun?

Unutur muyum Simit'çiğim! Sandviçin neli olsun?

Peynirli isterim. Domates de koysunlar!